

דף קז.

עין משפט א.

אה"ע סימן ע סעיף ה

ה. י. חזקה^ד שאין אדם משאיר ביתו ריקם, ולכן אם הלך למדינת הים ובאה אשתו לתבוע מזונות, אין פוסקין לה עד שיעברו^ה ג' חודשים הראשונים. ואם שתקה יותר מג' חודשים, פוסקין לה^ו רק מכאן ולהבא ולא למפרע, ואם נפרד ממנה בקטטה^ז, י"א דפוסקין לה מיד דרוצה לעגנה.

ה. יא. אחר ג' חודשים פוסקין לה מיד^ח ואפי' אין כתובתה בידה, ט ואין פוסקין לה במה שתקשט כי אין בעלה עמה. ומוכרין הבי"ד מנכסיו אפי' לא שמעו שמת^י. ואין מחשבין עמה מעש"י עד שיבוא בעלה ויחשב.

ה. יב. לא עמדה האשה בדין^כ ומכרה, מכרה קיים. ולא צריכה הכרזה ולא שבועה^ל עד שיבוא בעלה או שתבוא לגבות כתובתה, ואז בי"ד מגלגלין עליה שבועה שלא מכרה כי אם למזונותיה שהיא צריכה להם.

ד. כרב בדף ק"ז ע"ב.

ה. ואם נודע שיצא למקום קרוב ע"ד לחזור מיד ונשתקע שם, פוסקין לה מיד והוא מהריטב"א הביאו בח"מ.

ו. היינו מיום התביעה, אף שביה"ד החמיצו הדין, דאז גילתה דעתה שחסר לה מיום התביעה. כ"כ בח"מ.

ז. ממרדכי ריש דייני גזירות.

ח. דאין חוששין שמא מחלה ואיבדה תנאי כתובה אף בחייה כר"מ, ואף דיש חולקים על הרמב"ם מ"מ לא איבדה אלא לאחר מותו. ח"מ.

ט. אבל בנתחרש או נשתטה פוסקין לה גם במה להתקשט, דלא מחייבין אותה להיות כל חייה ללא תכשיט. כ"כ ח"מ.

י. זו דעת הרמב"ם, אבל הרא"ש והר"ן חולקין דמחשבין ונותנים לה ההפרש בלבד, ח"מ.

כ. היינו בינה לבין עצמה דבדיעבד מהני המכירה לרמב"ם, אבל לרמב"ן לא מהני עד שתמכור בפני ג' אנשים, כ"כ בח"מ.

ל. והוא שהבעל טוען כשחזר, הנחתי לך צררי או אמרתי לך צאי מע"י במזונותיך, אבל אמר לה השבעי לי שלא הזדמן לך מלאכה אינו יכול להשביעה, וכן פשט לשון הר"ן אבל מהרא"ש משמע דאף בטענה זו יכול הבעל להשביעה. ח"מ.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלחודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com

עין משפט ב.

אה"ע סימן ע סעיף י

כב. פסקו^מ בי"ד ומכרו^י ובא הבעל וטען הנחתי לך^ס, נשבעת בנקיטת חפץ. ואם לא מכרה^ע אלא לוותה וכשבא תבעה אותו, נשבע הוא היסת שהוא הניח לה ופטור, והחוב עליה. ^פ אבל אין הבעל נאמן לומר שנתן לה על העתיד.

כג. ^צ מכרה מטלטלין ע"ד עצמה ואמרה למזונות, והבעל אמר הנחתי לה, נשבעת שבועת היסת שלא הניח לה, דיש לה מיגו שהייתה יכולה לכפור בהן.

כד. טען ואמר היה לה להוציא מע"י למזונותיה^ק אף דלא מספיקין לה לדברים קטנים, אם לותה בלא בי"ד טענתו טענה, אבל לותה ע"פ ב"ד צריכים^ר שיספיקו מע"י לכל דבר.

עין משפט ג.

אה"ע סימן צה סעיף ו

ו. כשבאה לביה"ד לתבוע מזונות^ש אין מחשבין איתה על מע"י עד שיבואו היורשים לתובעה, ואם^ת לא ימצאו לה מע"י ילכו לדרכם.

- מ. אפי' מטלטל, דהיות ומכרו בי"ד לא יכולה לכפור, אבל בהיא שמכרה רק בקרקעות משביעה בנ"ח אבל מטלטלין לא ידועים, ונשבעת היסת דיש לה מיגו לכפור.
- נ. וה"ה אם אמרתי לה צאי מע"י למזונותייך ושתקה כ"כ בח"מ.
- ס. ורש"י והרא"ש כתבו דהוא נאמן בשבועה להוציא מה שמכרו בי"ד דטענתו בברי כ"כ בח"מ.
- ע. וה"ה מכרה נ"מ ודלא כהרמב"ן דהפסידה האשה דדרכה לגלגל עם בעלה ולסייעו, והר"ן הניח בצ"ע אם חייב להחזיר לה נ"מ שמכרה, כ"כ בח"מ.
- פ. דאין אדם פורע תוך זמנו כ"כ הר"ן.
- צ. וכתב הב"ש והיינו מטלטלין לא ידועים דרך בכה"ג יש לה מיגו.
- ק. היינו לדעת הרא"ש, ודלא כרמב"ם והרמב"ן שחולקין וסוברים דאף במכרה היא דינה כביה"ד כ"כ בח"מ.
- ר. כל זה לדעת הרא"ש שמחשבין מע"י, אבל להרמב"ם ורי"ף ורמב"ן שחלקו דאין מחשבין מע"י אין הדין כן. כ"כ בח"מ ותימה על הרמ"א.
- ש. שם בגמ' משמעו בו שמת. וזו דעת הרמב"ם דהוי כהלך בעלה למדה"י אבל הרא"ש פליג שם בסי' ע' וה"ה כאן, ותימה למה הרמ"א לא הביא דעת הרא"ש, כ"כ בח"מ.
- ת. משו"ת הרשב"א בב"י דאם נתבטלה ולא עשתה אינה חייבת לשלם, ומהרא"ש יראה שחולק, כ"כ הח"מ.

ואם היורשים קטנים הבי"ד מחשבין.

עין משפט ד. אה"ע סימן ע סעיף ה
עין לעיל עין משפט א.

עין משפט ה. אה"ע סימן ע סעיף י
עין לעיל עין משפט ב

עין משפט ו. אה"ע סימן ע סעיף ט.י.א

ט. כא. אמר לה בשעה שהלך צאי מע"י למזונותיך ושתקה^א, אין לה מזונות.

י. כב. פסקו^ב בי"ד ומכרו^ג ובא הבעל וטען הנחתי לך^ד, נשבעת בנקיטת חפץ. ואם לא מכרה^ה אלא לוותה וכשבא תבעה אותו, נשבע הוא היסת שהוא הניח לה ופטור, והחוב עליה^ו. אבל אין הבעל נאמן לומר שנתן לה על העתיד.

י. כג. ז' מכרה מטלטלין ע"ד עצמה ואמרה למזונות, והבעל אמר הנחתי לה, נשבעת שבועת היסת שלא הניח לה, דיש לה מיגו שהייתה יכולה לכפור בהן.

הגה: כד. טען ואמר היה לה להוציא מע"י למזונותיה^ח אף דלא מספיקין לה

- א. כתובות ק"ו ע"א. ואם מחתה בלא ספקה רשאית דמזוני עיקר, כ"כ בח"מ.
- ב. אפי' מטלטל, דהיות ומכרו בי"ד לא יכולה לכפור, אבל בהיא שמכרה רק בקרקעות משביעה בנ"ח אבל מטלטלין לא ידועים, ונשבעת היסת דיש לה מיגו לכפור.
- ג. וה"ה אם אמר אמרתי לה צאי מע"י למזונותיך ושתקה כ"כ בח"מ.
- ד. ורש"י והרא"ש כתבו דהוא נאמן בשבועה להוציא מה שמכרו בי"ד דטענתו בברי כ"כ בח"מ.
- ה. וה"ה מכרה נ"מ ודלא כהרמב"ן דהפסידה האשה דדרכה לגלגל עם בעלה ולסייעו, והר"ן הניח בצ"ע אם חייב להחזיר לה נ"מ שמכרה, כ"כ בח"מ.
- ו. דאין אדם פורע תוך זמנו כ"כ הר"ן.
- ז. וכתב הב"ש והיינו מטלטלין לא ידועים דרק בכה"ג יש לה מיגו.
- ח. היינו לדעת הרא"ש, ודלא כרמב"ם והרמב"ן שחולקין וסוברים דאף במכרה היא דינה כביה"ד כ"כ בח"מ.

לדברים קטנים, אם לותה בלא ב"ד טענתו טענה, אבל לותה ע"פ ב"ד צריכים^ט שיספיקו מע"י לכל דבר.

כח. דחקה עצמה ביום ובלילה ועשתה ואכלה, אין לה כלום. ואם עשתה והותירה, הרי זה שלה.

דף קז:

אח"ע סימן קס סעיף א

עין משפט א.

א. היבמה ג' חודשים הראשונים ניזונית משל בעלה^כ. ומעשה ידיה ליבם^ל, מכאן ואילך אינה ניזונית לא מיבם ולא מנכסי הבעל. עמד היבם בדין לאחר ג' חודשים ותבעוהו ליבם או לחלוץ ונתרצה לייבם, וחלה או שהוצרך לברוח מחמת ממון, או אונס אחר, חייב במזונותיה של היבמה בלא שבועה^מ.

אח"ע סימן צג סעיף יז

עין משפט ב.

כא. הלכה עם בעלה למדה"י ובאה ואמרה מת בעלי, רצתה ניזונית רצתה נוטלת כתובתה, אבל אם אמרה גירשני אינה נאמנת, וניזונית עד כדי כתובתה ולא יותר.

ט. כל זה לדעת הרא"ש שמחשבין מע"י, אבל להרמב"ם ורי"ף ורמב"ן שחלקו דאין מחשבין מע"י אין הדין כן. כ"כ בח"מ ותימה על הרמ"א.
י. דכיון שאינו נותן מזונות לכך זכתה במותר אפי' בשתיקה. כ"כ בח"מ מה"ה בשם הרמב"ן, ואם היה נותן לה מזונות ועשתה כך שדחקה עצמה בלילה הרי זה לבעלה.
כ. מבריתא יבמות דף מ"א ע"ב, וכמו שפי' רש"י שג' חודשים הראשונים שאינה יכולה להנשא ולא להתייבם, כתב לה בתנאי כתובה ואת תהא יתבא בביתי וכו'.
ל. הטעם דדינה כאלמנה שניזונית מנכסי יתומים דמ"י ליתומים, אבל לאחר ג' חודשים דניזונית מיבם מחמת קנס, אם תבעתו לייבם אז אין מעשה ידיה ליבם אם לא רצה לייבם, כמ"ש התוס' והרא"ש, ב"ש.
מ. ואם נתרצה לחלוץ או שלא נתרצה כלל, אין לה מזונות מהיבם. ולדעת הרמב"ם אפי' לא נתרצה לייבם במזונותיה, ואם בורח במזיד, י"ל דלכו"ע חייב במזונותיה, אפי' לא התרצה לייבם, ועיין בב"ש.
נ. ברייתא ק"ז ע"ב.

עין משפט ג.

אה"ע סימן קמז סעיף ה

ה. ו. הממאנת אין לה מנה ומאיתים, אבל יש לה תוספת^פ, וחייב לזונה ולפרותה כל זמן שהיא תחתיו, ואוכל פירותיה, אבל אם הלך למדה^י ולותה למזונותיה או לפדיונה ואח"כ מיאנה, אינו חייב לשלם אע"פ שאכל פירותיה ואפי' הם בעין.

עין משפט ד.

אה"ע סימן ע סעיף ח

ח. יז. לוותה^ע ואכלה, כשחוזר בעלה חייב לשלם^פ, וכשיבא הבעל יתבע המלוה מהאשה והיא תתבע מבעלה, ואם אין האשה כאן^ז יתבע המלוה מהבעל. ואם^ק מחלה האשה לבעלה, אין למלוה כלום. עמד אחד וזנה משלו^ר איבד מעותיו.

הגה: יח. ציוו הבי"ד לאחד לפרנס האשה אחרי שפסקו מזונות ומת הבעל, אין לו כלום, אבל אמרו הבי"ד להלוות לה, יש לו מהירושה שיפול לה ממקום אחר או אם יש לה.

הגה: יט. אם אביה פירנס אותה עם חתנו, חייב להחזיר לו רק מזונות שלו^ש ולא של בתו.

ס. אע"פ שיוצאת לרצונה וראוי היה לומר דכי אקני לה תוספת אדעתא למיקם תחתיו, וכמ"ש הרמב"ם כל זמן שתירצה ותעמוד לפניו, וכמו בסי' קנ"ד בטוענת על בעלה שאינו יורה כחץ שאין לה תוספת, מ"מ קטנה ממאנת שאני דסבר וקיבל דסתם קטנה תמאן, ועל חיבת ביאת לילה ראשונה כתב לה, ומיאון בקטנה כיוצאת שלא לרצונה היא כ"כ הח"מ.

ע. ודווקא שלוותה בפני עדים, ואף שלא הודיעה להם שזה למזונות. ח"מ.

פ. וה"ה אביה, כר"י בירושלמי, חוץ מאם היה חייב לבעל שמנכין לו מחובו, כ"כ המרדכי.

צ. מהר"ן פ' דייני גזירות.

ק. והח"מ חולק וסובר דא"א למחול, דקימ"ל כר"נ דאין הלוח יכול למחול למלוה ופי' המרדכי אחרת, והב"ש כתב דכאן מדובר שהיה לאשה לשלם, וכעת איננה לפנינו דמחלה והלכה למדה^י ע"ש.

ר. כתובות ק"ז ע"ב, ויבמות ע"ה ע"א. ודווקא משלו אבל לקח משל הבעל ופירנס פטור, כ"כ בח"מ.

ש. מת"ה סי' שי"ז, והח"מ הביא פי' דאף של בתו חייב להחזיר וצ"ע, ומה שפטור ממזונות בתו הוא כדין כל אחר שזן אשתו של אחר דהניח מעותיו על קרן הצבי.

הגה: כ. מכרה נכסיה, ת אין לה עליו כלום ומע"י שלה.

עין משפט ה.

או"ח סימן תנא סעיף כג

כג. כד. כלי חרס המצופים בשכבת זכוכית דינם ככלי חרס א.

הגה: ויש מקומות שנהגו שלא להשתמש בכלי חרס ב, ואין להחמיר רק במקום שכבר נהגו.

יו"ד סימן קכ סעיף א

א. הקונה ג מעכו"ם כלי סעודה של מתכות או של זכוכית או כלים המצופים מבפנים באבר ד אפי' שהם חדשים צריך להטבילם במקוה

ת. הר"ן בשם הרמב"ן, ונראה דאירי דהיא בת מלאכה ואם היתה מצמצמת היתה מספיקה, דאם לאו חייב לשלם לה במכרה משלה. כ"כ בח"מ.

א. ואף שהשו"ע בסעיף כ"ו כתב דכלי זכוכית אינו בולע, כאן כיון שמחופה על החרס ונצרך עמו בכבשן בלע יותר. כה"ח אות רע"ז. מהרא"ש בפ' כל שעה.

אבל כלי חרס המחופה בעופרת מותר בהגעלה ככלי מתכות. מ"א ס"ק מ"א, אבל הב"ח והפר"ח כתבו דדינם ככלי חרס, ואפשר שגם דעת השו"ע כן. כה"ח אות רע"ח.

ב. משום שמחזקין אותם ע"י תערובת סובין, מ"מ גם למחמירין בדיעבד מותר. כה"ח אות רפ"ב.

ג. משנה וברייתא בע"ז דף ע"ה, ודוקא כלי סעודה דכתיב כל דבר אשר יבא באש ואין דרך להשתמש באש אלא צרכי סעודה של מתכות כמו שכתוב אך את הזהב וכו'. וזכוכית יש לה דין מתכות כיון שאם נשבר יש לה תקנה בהיתוך, וטעם הטבילה כדי שיצאו מטומאתו של העכו"ם לקדושתו של ישראל. ט"ז ס"ק א'. וטבילה זו מדברי סופרים. זו דעת הרמב"ם, אבל להרשב"א דבר תורה הוא, וכך דעת מר"ן המחבר בסעיף ט'. פר"ח אות א'. ופר"ת אות ד'. וכתב הבן איש חי בפ' מטות סעיף ב' דהעיקר שכלי מתכות מדאורייתא ושאר כלים מזכוכית והדומה מדרבנן. ועוד כתב שם דצריך להזהר בכלי גדול שא"א להטבילו כולו שאינו יכול להטביל חציו ואח"כ להפוך אותו ולהטביל חציו השני דאין זה מועיל ושאינו הגעלה שזה בא להפליט איסור הבלוע דמועיל אבל טבילה שזה משום טומאה ומכיון שמקצתו חוץ למים חוזרת הטומאה ומתפשטת בכולו וצריך להזהר בזה להטבילו כולו בפעם אחת. שם בסעיף ג'. והוא מחכמת אדם כלל ע"ג ס"ק ט"ו, ובפ"ת ס"ק א'.

ד. והמצופים בזכוכית דינם כמצופים באבר. ש"ך ס"ק ב'. וכלי פורצילין א"צ טבילה ולא דמי לכלי זכוכית שיש להם תקנה אם נשברו. משו"ת יעב"ץ סי' ס"ז, אבל דעת הפר"ת דמצופים בזכוכית א"צ טבילה כלל. שם באות ג'.

כלים שהוטבלו ואח"כ ציפם העכו"ם באבר צריך טבילה שניה. רע"א.

או במעיין של ארבעים סאה ^ה.

הגה: י"א דכלים המצופים באבר אפי' מבפנים יטבילם בלא ברכה ^י וכן נוהגין.

עין משפט ו.ז. יו"ד סימן קלה סעיף ו

ו. י. כלי חרס המצופין באבר או במין זכוכית שלא נתבשל כל צורכו אם הם ירוקים דינם ככלי נתר שאין להם טהרה אבל אם הם לבנים או שחורים שאין בהם בקעים דינם ככלי מתכות ^ז.

הגה: מה שמועיל לכלי חרס עירוני היינו דווקא אם נשתמשו בו ביין נסך בצונן ^ח אבל אם נשתמשו בו בחמין כלי חרס אין לו תקנה ושאר כלים צריכים הגעלה כמו בשאר איסורים.

עין משפט וז. אה"ע סימן ע סעיף ח
עיין לעיל עין משפט ד.

ה. כאן בטבילת כלים גם במעיין בעי מ' סאה וחמור מנדה. ט"ז ס"ק ב'. ועיין באר הגולה אות ז'.

ו. וי"א אלו חולקים על הדעה ראשונה. ש"ך ס"ק ג'. וא"כ לדעת מר"ן יש להטבילם בברכה, אבל לדעת הי"א כיון שהציפוי הוא לנוי א"צ טבילה מעיקר הדין. ט"ז ס"ק ג'. ואפי' אינו מצופה אלא מבחוץ באבר או בזכוכית יטבילנו בלא ברכה, וכתב הב"ח דיש לתמוה על מנהג העולם שמשתמשים בקדירות המצופים מבפנים באבר בלא טבילה כלל. ש"ך ס"ק ד'.

והטוב שיטבילם עם כלי אחר שחייב בברכה. ש"ך ס"ק ה'.

ז. כתב הש"ך כמבואר בסעיף א' ובסעיף ח', ודוקא לענין נסך דתשמישו בצונן אבל לענין חמץ בפסח ושאר איסורים אפי' כלים לבנים ושחורים דינם ככלי חרס, כמבואר באו"ח סי' תנ"א, כ"כ הפרישה.

ח. ממרדכי בפ"ב דע"ז מראבי"ה.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלהודר שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477
email: minchat.aaa@gmail.com